

ประชุม กฎหมายไทย

รวบรวมโดย
หลวงประดิษฐมนูธรรม
(ปรีดี พนมยงค์)

เนติบัณฑิตสยาม
คอกเคอร์ กฎหมายฝรั่งเศส
ประกาศนียบัตร การศึกษาชั้นสูง ในทางเศรษฐวิทยา
ผู้เชี่ยวชาญการกรรมาญกฎหมาย
อาจารย์โรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม
เลขาธิการ เนติบัณฑิตสภา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์นิติสาส์น
ถนนสีลม เลขที่ ๕๗๖ จ. ๑ พระนคร
พ. ศ. ๒๔๗๓

Shree

20.1.

2+51.

เลขห้อง

เลขหมู่

เลขทะเบียน

บ. ๗๔๓๖๔

ประชุมกฎหมายไทย

รวบรวมโดย

หลวงประดิษฐมนูธรรม

(ปรีดี พนมยงค์)

เนติบัณฑิตสยาม

คอกเตอร์ กฎหมายฝรั่งเศส

ประกาศนียบัตร การศึกษาชั้นสูง ในทางเศรษฐวิทยา

ผู้ช่วยเลขานุการกรมร่างกฎหมาย

อาจารย์โรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม

เลขาธิการ เนติบัณฑิตยสภา

โรงพิมพ์นิติสาส์น

ถนนสีลม พระนคร

(พ.ศ. ๒๕๑๓)

คำนำ

หนังสือประชุมกฎหมายไทยซึ่งห่างหุ้นส่วนจำกัด
นิติสาส์นจะจัดพิมพ์ขึ้นทั้งนี้ได้นำเนินตามโครงการรวบรวม
บทกฎหมายที่ข้าพเจ้าได้ทำขึ้นไว้ใช้ส่วนตัว เพราะ
บทกฎหมายไทยที่มีอยู่ในเวลานี้ยังกระจัดกระจาย
แยกย้ายอยู่ในที่ต่างๆ ข้าพเจ้าจึงได้รวบรวมสรรค์แต่
ฉบับที่ยังคงใช้อยู่เสมอๆ กับฉบับที่อาจเป็นประโยชน์
ในการเทียบเคียง เพื่อค้นให้ทราบได้สะดวก และรวม
เก็บในแฟ้มเดียวกัน

อนึ่ง บทกฎหมายตรา ๓ ดวง นั้น ยังมีอีกหลาย
ลักษณะที่ยังคงใช้อยู่ หมอบรัดเล และพระเจ้าฟ้าเธอ
กรมหลวงราชบุรีฯ ได้ทรงให้พิมพ์ขึ้น บัดนี้ก็
ขาดคราวไปนานแล้วไม่มีผู้ใดพิมพ์ขึ้นอีก กฎหมาย
ตรา ๓ ดวงนี้สำคัญมาก เพราะท่านผู้สนใจในวิชา
กฎหมายคงทราบแล้วว่ากฎหมายตรา ๓ ดวงนั้นพระบาท
สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ได้ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ตรวจชำระขึ้นในเวลานั้นโดยบทพระโอัยการ
ฟื้นฟูเพื่อนวิปริตผิดซ้ำต่างกัน และทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ บัญญัติไว้เป็นความว่า

“ถ้าพระเกษม พระไกรสี เจริญ พระสมุด พระราช

กำหนดบทพระไวยการออกมาพิพากษากิจคดีใดๆ ลูก
ขุนทั้งปวงไม่เห็นปิดตราพระราชสีห์ พระคชสีห์ บัวแก้ว
สามวงนี้ไซร้อย่าให้เชื่อฟังเอาเป็นอันขาดทีเดียว”

เพื่อให้การ เป็นไปสมดัง ที่ พระ บาท สมเด็จ พระ
รามาธิบดีที่ ๑ ได้ทรงบัญญัติไว้ ข้าพเจ้าจึงได้ ขอพระราช
ทานอนุญาตสมเด็จพระ นายก ราชบัณฑิตยสถานให้ ถ่าย รูป
กฎหมาย ตรา ๓ ดวงอันเก็บไว้ในหอพระสมุดวชิรญาณ
นั้น เมื่อข้าพเจ้าได้รับพระราชทานอนุญาตและได้จัดการ
ให้คนไปถ่ายรูปนั้นแล้ว เห็นว่ารูปที่ถ่ายมานั้นอาจเป็น
ประโยชน์แก่ท่านที่สนใจในวิชากฎหมายด้วย จึงได้
มอบรูปถ่ายนั้นให้ ห้างหุ้นส่วนนิติสาส์นทำบล็อกพิมพ์
โดยเป็นการแน่นอนว่าถูกต้องต่อต้นฉบับ จริงๆ รวม
สมทบเข้ากับบทกฎหมายอื่นๆ ที่ข้าพเจ้าได้จัดทำ ขึ้นไว้
เพื่อให้ เป็นเล่มเดียวกัน ดังปรากฏตามโครงการใน
สมุดเล่มนี้ ถ้ามีการผลิตลาดประการใดหวังว่าท่านทั้ง
หลายคงช่วยตักเตือนแนะนำเพื่อข้าพเจ้าจะได้แก้ไขให้
เรียบร้อยในคราวหลังๆ

หลวงประดิษฐมนูธรรม

ถนนสีลม

ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

ก

แจ้งความผู้จัดการหนังสือประชุมกฎหมายไทย
ของทางหุ้นส่วนจากนิติศาสตร์

ในเวลานี้แม้ประเทศสยามจะได้จัดให้มีประมวลกฎหมายก็ดี แต่ก็ยังมีบทกฎหมายอีกมากหลายที่กระจัดกระจายแยกย้ายอยู่ในที่ต่าง ๆ จึงทำให้ท่านผู้มีอาชีพในทางกฎหมายหลายท่านไม่มีโอกาสรวบรวมบทกฎหมายสยามที่สำคัญ ๆ ไว้ให้ครบถ้วน ซึ่งทำให้ขาดเครื่องมืออันสำคัญในการอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

๑. บทกฎหมายสยามนั้นมีมากหลายถ้าจะมีให้ครบต้องเปลืองเงินหลายร้อยบาทอันเป็นการแพงเกินไป
๒. บทกฎหมายสยามบางฉบับไม่มีใครพิมพ์ขึ้นอีก แม้จะยอมซื้อโดยราคาแพงก็หาซื้อยาก
๓. บทกฎหมายสยามนั้นกระจัดกระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ ลำบากแก่การค้นหา
๔. บทกฎหมายบางฉบับได้ยกเลิกแล้ว และยังคงรวมพิมพ์อยู่กับบทกฎหมายที่ยังคงใช้อยู่ ฉะนั้นถ้าจะซื้อกฎหมายที่ยังคงใช้อยู่ก็ต้องซื้อฉบับที่ยกเลิกแล้วด้วย ทำให้เปลืองที่เก็บ และจะพาติดตัวไปด้วย

๕. เป็นการลำบาก

อ้างอิงได้ คิดพิมพ์หนังสือ “ประชุมกฎหมายไทย”

ขึ้น ตามโครงการของหลวงประดิษฐมนูธรรม จัด
 สรรค์เอาแต่บทกฎหมายที่สำคัญ ตั้งแต่กฎหมาย ตรา ๓
 ดวงจนถึงกฎหมายรัชกาลที่ ๗ พ.ศ. ๒๔๗๒ ดังนั้นปรากฏ
 ตามโครงการในสมุดนี้ (ส่วนกฎหมายในรัชกาลที่ ๗ ตั้ง
 แต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๓ นั้น) ห้างหุ้นส่วนจำกัดนิติสาส์น
 ได้จัดออกหนังสือ พิมพ์ให้ชื่อว่า “นิติสาส์นแพน
 กฤษฏีกา” ซึ่งลงบทกฎหมายที่ประกาศแล้ว ขอให้ดู
 ระเบียบการหนังสือในที่สอดมาพร้อมกับซองนี้)

๒. วิธีพิมพ์

๑. พิมพ์ด้วยบล็อก

(ก) สำหรับกฎหมายตรา ๓ ดวง และ พระราช-
 บัญญัติ จะพิมพ์โดยถ่ายรูปแบบกฎหมายนั้น จากต้น
 ฉบับ เช่นกฎหมายตรา ๓ ดวง จาก ต้นฉบับ
 ที่เป็นสมุดไทยซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เขียน
 ไว้แต่รัชกาลที่ ๑ (เวลานี้เก็บไว้ในหอพระสมุด
 วชิรญาณ) แล้วทำเป็นบล็อกที่เรียกว่า ลายสกรีน เพื่อ
 ให้เหมือนต้นฉบับที่แท้จริง ถ้าตอนใดที่ต้นฉบับ

เลื่อนเพราะเป็นของเก่าก็ดี หรือ เป็นอักษรขอมก็ดี
จะได้พิมพ์หมายเหตุบอกไว้ว่าข้อความตอนนั้นมีว่าอะไร
อ่านได้ ความอย่างไร ษะนิตนี้กระดาต ๑ แผ่นจะพิมพ์
แต่หน้าเดียว

(ข) พระราชบัญญัติในปัจจุบัน จะถ่ายรูปบท
กฎหมายจากหนังสือราชกิจจานุเบกษา แล้วทำบล็อก
ชนิดตายเส้นให้ ถูกต้องตามต้นฉบับของจริง และ จะ
เห็นได้ว่าถ่ายมาจากหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่มใด
หน้าใด ษะนิตนี้กระดาต ๑ แผ่น จะพิมพ์ทั้ง ๒ หน้า
การพิมพ์ด้วยบล็อกจะเห็นได้ ตามตัวอย่างต่อไปนี้

๒. พิมพ์โดยเรียงพิมพ์ตามธรรมดา สำหรับประ

การอื่น ๆ และกฎหมายดี ข้อยบังคับ

ข้อ ๒๒ ขนาดหนังสือ

เพื่อที่จะรวบรวมบทกฎหมายที่พิมพ์ เข้า เป็น เล่ม
เดียว หนังสือจึงมีขนาดเท่าที่ปรากฏในตัวอย่างที่พิมพ์
ด้วยบล็อกซึ่งสอดมาในสมุดเล่มนี้แล้ว

ข้อ ๓ การแบ่งภาค

ท่านจะเห็นได้ว่า บทกฎหมายที่จะรวมอยู่ในประชุมกฎหมายไทยนี้มีมากมาย ถ้าจะคอยให้พิมพ์เสร็จทั้งหมดก็ต้องคอยอีกหลายเดือน ห้างจึงได้จัดการพิมพ์ออกเป็น ๑๒ ภาคกับภาคเพิ่มเติม ๑ ภาค และ สารบัญ อีก ๒ ภาค เมื่อเสร็จภาคใดก็จำหน่ายภาคนั้นเมื่อ ออก ครบทุก ภาคแล้วผู้ซื้ออาจรวมเข้าเป็น เล่มเดียวกันได้ เพราะห้างใช้กระดาษบางและเหนียวตั้งปรากฏในตัว อย่าง การพิมพ์ที่สดมาในขณะนี้

ข้อ ๔ การลงชื่อซื้อ

การพิมพ์หนังสือประชุมกฎหมายไทยนี้ต้องใช้จ่ายมากมาย ถ้ามีผู้ซื้อน้อยห้างก็จัดการพิมพ์ไม่ได้ เพราะฉะนั้นก่อนที่ห้างจะพิมพ์ห้างจำต้องขอ ความช่วยเหลือท่านผู้สนใจในวิชากฎหมายได้ โปรดแจ้ง ความจำนงมาให้ ห้างทราบก่อน วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๓ โดยท่านยังไม่ต้องชำระราคาอย่างใดในขณะที่แจ้งความจำนง เมื่อจำนวนผู้ต้องการเพียงพอแก่ค่าใช้จ่ายแล้ว

ห้างจะได้จัดการพิมพ์ เมื่อพิมพ์เสร็จภาคใดก็จะได้
ส่งหนังสือฉบับนั้นไปให้ท่าน ท่านจะชำระราคาตามที่กล่าว
ในข้อ ๕ และ ๖

ข้อ ๕ ราคา

ประเภท ๑ สำหรับท่านที่ลงชื่อซื้อตามที่ได้กล่าวใน
ข้อ ๔ จะคิดราคาพิเศษดังนี้

ภาค ๑. กฎหมายตรา ๓ ดวง	ราคา ๕ บาท
ภาค ๒. ประมวลกฎหมายต่างๆ
กับ บทกฎหมายที่จะเข้าเป็นประมวล	,, ๕ ,,
ภาค ๓. สัญญาทางพระราชไมตรี
ระหว่างสยาม กับต่างประเทศ	,, ๕ ,,
ภาค ๔. กฎหมายในรัชกาลที่ ๔ ถึงที่ ๕
(พ.ศ. ๒๓๙๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๔๐)	,, ๕ ,,
ภาค ๕. กฎหมายในรัชกาลที่ ๕
พ.ศ. ๒๔๔๑ ถึง พ.ศ. ๒๔๕๓)	,, ๕ ,,
ภาค ๖. กฎหมายในรัชกาลที่ ๖
พ.ศ. ๒๔๕๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๕๖)	,, ๕ ,,
ภาค ๗. กฎหมายในรัชกาลที่ ๖	

(พ.ศ. ๒๔๕๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๐) ราคา ๓ บาท ๕๐ สต.

ภาค ๘. กฎหมายในรัชกาลที่ ๖

(พ.ศ. ๒๔๖๑ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๔) ,, ๓ ,, ๕๐ ,,

ภาค ๙. กฎหมายในรัชกาลที่ ๖

(พ.ศ. ๒๔๖๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๘) ,, ๓ ,, ๕๐ ,,

ภาค ๑๐. กฎหมายในรัชกาลที่ ๗

(พ.ศ. ๒๔๖๙ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๔) ,, ๓ ,, ๕๐ ,,

ภาค ๑๑. กฎหมายในรัชกาลที่ ๗

(พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๙) ,, ๓ ,, ๕๐ ,,

ภาค ๑๒. กฎหมายในรัชกาลที่ ๗

(พ.ศ. ๒๔๘๐ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๓) ,, ๓ ,, ๕๐ ,,

รวมเป็นราคา ๕๑ บาทถ้วน (รวมทั้งค่าส่งและค่าเก็บเงิน)

ภาคเพิ่มเติม จะลงบทกฎหมายสำคัญฉบับอื่นๆ
ซึ่งยอมให้ผู้ลงข้อขอ แนะนำยังห้าง เมื่อห้างเห็น
สมควรก็จะจัดพิมพ์ไว้ในภาคเพิ่มเติม

ภาค สารบัญเรียงตามปีที่ประกาศ (รวมทั้งบท
กฎหมายที่ยกเลิกแล้วและที่ไม่ได้นำมาลงพิมพ์ไว้ใน
สมุดนี้ด้วย เช่นกฎหมายรัชกาลที่ ๑, ๒, ๓)

ภาค สารบัญเรียงตามตัวอักษร (รวมทั้งบทกฏ
หมายที่ยกเลิกแล้วและที่ไม่ได้นำมาลงพิมพ์ไว้ใน สมุด
นี้ด้วย)

ภาคเพิ่มเติมกับสารบานแลมให้ เปล่าเมื่อข้อภาค
ถึงภาค๒ และชำระราคาเสร็จแล้ว)

ประเภท ๒ สำหรับท่านที่ไม่ได้ลงชื่อข้อตามข้อ ๔
เมื่อหนังสือประชุมกฎหมายไทยพิมพ์เสร็จทุกๆภาคแล้ว
จะขายชุดละ ๘๐ บาท ค่าส่งและค่าเก็บเงินอีกต่างหาก

ขอให้ท่านสังเกตว่าราคาประเภท๑หรือประเภท๒
นั้นก็ตามเป็นราคาที่ถูกลงมากที่สุด ท่านจะเห็นได้ ถ้าเทียบ
กับราคาหนังสือเหล่านั้นที่ท่านจะรวบรวมซื้อในเวลานี้

ข้อ ๖. การชำระราคาสำหรับผู้ลงชื่อข้อ

เมื่อห้างพิมพ์ภาคใดเสร็จ ห้างจะจัดส่งหนังสือ
ภาคนั้นส่งไปให้ท่านที่ลงชื่อข้อตามข้อ๔ โดยทางไปรษณีย์
พัสดุเก็บเงิน (เป็นวิธีใหม่ที่ กรมไปรษณีย์ได้จัดขึ้น
คือ เมื่อบุรุษไปรษณีย์ส่งหนังสือให้ท่าน ต้อง ชำระ ราคา
หนังสือแก่บุรุษ) หรือโดยผู้ทำการติดต่อของห้าง
และท่านต้องชำระราคาให้แก่ผู้ที่ส่งหนังสือให้ท่านใน
ขณะที่ส่งหนังสือให้ท่าน

สำหรับท่านที่อยู่นอกเขตไปรษณีย์พัสดุเก็บเงิน
เมื่อห้างพิมพ์เสร็จภาคใดห้างจะแจ้งให้ท่านทราบ และ

ณ

ท่านต้องส่งเงินภาคนั้น ๆ มาก่อนแล้ว ห้างจึงจะส่ง
หนังสือไปให้

ข้อ ๒ กำหนดออกหนังสือ

ได้กะประมาณไว้ว่าหนังสือจะออกตามกำหนดดังนี้

ภาค ๑. รววันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

ภาค . , , ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๓

ภาค ๓. , , ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๓

ภาค ๔. , , ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

ภาค ๕. , , ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

ภาค ๖. , , ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๔

ภาค ๗. , , ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

ภาค ๘. , , ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๔

ภาค ๙. , , ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

ภาค ๑๐ , , ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

ภาค ๑๑ , , ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๔

ภาค ๑๒ , , ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

ห้างหวังว่าหนังสือ “ประชุมกฎหมายไทย” คง
จะให้ประโยชน์แก่ท่านอย่างน้อย ๕ ประการ คือ

ญ

๑. มีตัวบทที่ถูกต้องตามต้นฉบับจริงๆ เพราะพิมพ์โดยถ่ายรูปจากต้นฉบับ ซึ่งยังไม่เคยมีผู้ใดพิมพ์เช่นนี้

๒. ราคาถูก

๓. มีบทกฎหมายที่ไม่มีผู้ใดพิมพ์ขึ้นอีก

๔. สะดวกในการค้นหา เพราะรวมเป็นเล่มเดียวกัน

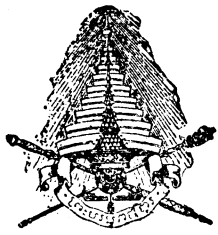
๕. ไม่เปลืองที่เก็บและสะดวกในการที่จะนำพาไปในที่ต่างๆ ได้ ประโยชน์ ๕ ประการนี้ เป็นโอกาสที่จะให้ผู้สนใจในวิชากฎหมายได้มีกฎหมายสำคัญๆ ไว้เป็นเครื่องมือสำหรับอาชีพ

นายวิจิตร ลุทิตานนท์ เนติบัณฑิต

การส่งหนังสือและราคาขอให้สถักหลังถึง

“ห้างหุ้นส่วนจำกัดนิติสาส์น”

(ไม่ต้องออกนามบุคคลธรรมดา)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการเนรเทศ ร.ศ. ๑๓๑

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ทรงพระราชดำริเห็นว่า เปนเวลาสมควร ที่จะประกาศข้อพระราชบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศคนต่างประเทศ ผู้ซึ่งอยู่ในกรุงสยามไปไม่เปนความสุจริตตามความเจริญแก่สาธารณชน นั้นให้ออกไปเสียจากกรุงสยาม แลควรจะมีข้อบังคับสำหรับบทที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ถ้าการปรากฏขึ้นเมื่อใดว่า มีการจำคุกเพื่อความปลอดภัยของสาธารณชน ที่จะต้องเนรเทศผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งไม่ใช่คนในบังคับสยามตั้งแต่กำเนิดมาแล้วนั้น ให้เสนาบดีผู้หนึ่ง

ซึ่งได้รับอำนาจจัดการตามพระราชบัญญัตินี้ ออกคำสั่ง บังคับว่าให้เนรเทศคนเช่น กล่าวมานั้น ออกไปจากกรุงสยาม มีกำหนดเวลา แลอาการที่จะให้ทำตาม ที่เสนาบดีนั้น เห็นสมควรแก่การนี้

มาตรา ๒ เมื่อได้ออกคำสั่งให้ผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งต้องเนรเทศตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้เสนาบดีนั้น สั่งให้จับกุม แลกักขังผู้นั้นไว้ในที่แห่งใดแห่งหนึ่ง จนกว่าจะได้จัดการให้สำเร็จตามคำสั่งให้เนรเทศนั้น

มาตรา ๓ คำสั่งให้เนรเทศนั้น ห้ามมิให้จัดการตามคำสั่งนั้นจนครบ ๗ วัน นับแต่วันที่ได้สั่งคำสั่งให้ผู้นั้น จะต้องเนรเทศนั้นทราบ

มาตรา ๔ ผู้ซึ่งเนรเทศเช่นนี้ มีอำนาจที่จะทำอุทธรณ์อุทธรณ์ว่าด้วยเรื่อง ทักขว่าคำสั่งเนรเทศที่ได้รับนั้นเป็นผิด แลไม่ชอบด้วยเหตุการณ์อย่างใด ๆ ได้ด้วย

มาตรา ๕ ถ้าผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งได้มีคำสั่งให้เนรเทศนั้น เป็นคนที่มีสติปลงชาติในกรุงสยามแล้ว คำสั่งเนรเทศนั้น จะต้องมิใช่ข้อความกล่าวไว้ว่า ได้เลิกถอนคืน หนังสือสำคัญสำหรับการแปลงชาติของผู้นั้นด้วย แต่การเลิกถอนคืน หนังสือสำคัญเช่น กล่าวมานี้ จะต้องเป็นไปตามความที่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คงเป็นตามคำสั่งนั้น ๆ มิใช่เป็นอันแปลงชาติ ซึ่งเสนาบดีว่าการต่างประเทศจะได้รับพระบรมราชโองการให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาดูด้วย

(ตัวอย่าง การพิมพ์ ด้วยบล็อก ซึ่ง ถ่าย ภาพ จากหนังสือราชกิจจานุเบกษา ชนิดตัวอักษรที่ใช้พิมพ์ในสมัยก่อนพ.ศ.๒๔๖๐)

นั้นแตกต่างกัน และศาลมีอาชญากรรมของเจตนาของคู่กรณีได้ว่าจะให้ใช้ภาษาใดบังคับใช้ ท่านถือเอาภาษาไทยบังคับ

ลักษณะ ๒

บุคคล

หมวด ๑

บุคคลธรรมดา

ส่วนที่ ๑

สภาพบุคคล

มาตรา ๑๕ สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก และสุดสิ้นลงเมื่อตาย

ทารกในครรภ์มารดาที่สามารถจะมีสิทธิต่าง ๆ ได้ หากว่าภายหลังเกิดมารอดอยู่

มาตรา ๑๖ ถ้าเป็นหนี้วิสัยที่จะหยั่งวันเกิดของบุคคลผู้ใด ท่านให้นับอายุบุคคลผู้นั้นตั้งแต่วันต้นแห่งปีประสูติที่หลง ซึ่งเป็นปีที่บุคคลผู้นั้นเกิด

มาตรา ๑๗ ถ้าบุคคลหลายคนถึงชีวิตันตรายเป็นเหตุอันควรร่วมกัน และเป็นกรณีวิสัยจะกำหนดได้ว่าคนไหนถึงชีวิตันตรายเป็นก่อนหลังให้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าตายพร้อมกัน

มาตรา ๑๘ สิทธิของบุคคลในการที่จะใช้นามอันชอบที่จะใช้ได้นั้น ถ้ามีบุคคลอื่นใดแย้งก็ ถ้าบุคคลผู้เจ้าของนามนั้นต้องเสียประโยชน์เพราะการที่มีผู้อื่นมาใช้นามเดียวกันโดยมิได้รับอำนาจให้ใช้ก็ได้ก็ ท่านว่าบุคคลผู้เจ้าของนามจะเรียกให้บุคคลอื่นนั้นระงับความเสียหายก็ได้ ถ้าและเป็นที่พึงวิตกว่าจะต้องเสียหายอยู่สืบไป จะร้องขอต่อศาลให้สั่งห้ามก็ได้

ส่วนที่ ๒

ความสามารถ

มาตรา ๑๘ เมื่อมีอายุสิบปีบริบูรณ์ บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์ และบรรลุนิติภาวะ

มาตรา ๒๐ ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำเมื่อฝ่ายชายผู้เยาว์มีอายุสิบเจ็ดปี และฝ่ายหญิงผู้เยาว์มีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว

มาตรา ๒๑ อันผู้เยาว์จะทำการนิติกรรมใด ๆ ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน บันดาการใด ๆ อันผู้เยาว์ได้ทำลงปราศจากความยินยอมเช่นว่านั้น ท่านว่าเป็นโมฆะ เว้นแต่ที่จะกล่าวไว้ในมาตราที่ต่อไป

(ตัวอย่าง การพิมพ์ ด้วยบล็อก ซึ่ง ถ่าย ภาพ จากหนังสือราชกิจจานุเบกษา ชนิดตัวอักษรที่ใช้พิมพ์ในสมัยนี้)

ประจักษ์คุณในทศพรพลได้เป็นหลักโลกยถึงส่วนบรรพชิตภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น
 ได้บรรพชาในทางศกทุกภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น
 วิชาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น
 ที่ได้อาณาประชาราษฎร์พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น

พระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ด้วยพระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 ทำสังคายนาพระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 บัญญัติ พระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 กลุณกรสืบไปภายหน้า ก็เป็นพุทธการกรรมของพระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน

แต่ฝ่ายข้างอาณาจักรพระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 กฎหมายพระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 กษัตริย์เมื่อทรงพระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 ที่ฝ่ายข้างอาณาจักรพระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้

แก้ขาดไปก็มิใช่		แก้ขาดไปก็มิใช่		
แก้ขาดไปก็มิใช่		แก้ขาดไปก็มิใช่		
จากภิกษุ	รวมภิกษุที่พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น	๑	๑	
	รวมภิกษุที่พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น			
	รวมภิกษุที่พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น			
	รวมภิกษุที่พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น			
ภิกษุ	รวมภิกษุที่พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น	๑	๑	
	รวมภิกษุที่พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น			
ภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น	รวมภิกษุที่พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น	๑	๑	
	รวมภิกษุที่พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น			
	รวมภิกษุที่พระภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น			
บทพระพุทธรูปในอาราม		บทพระพุทธรูปในอาราม		
บทพระพุทธรูปในอาราม		บทพระพุทธรูปในอาราม		

เมื่อความมิได้อีกเพิ่มขึ้นอีก ก็เป็นเหตุเป็นเหตุให้ได้เสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น
 ทศพรพลได้เป็นหลักโลกยถึงส่วนบรรพชิตภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น
 ทศพรพลได้เป็นหลักโลกยถึงส่วนบรรพชิตภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น

ได้ห่อหุ้มด้วยดินเหนียวสำหรับบรรจุพระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 ทุกเล่มเป็นสำคัญ ถ้าพระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 พิภพภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้นเสนาภิกษุชั้น
 อย่าให้เชื้อเพลิงเป็นเหตุให้เกิด

๑. พระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 พระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 พระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้
 พระพุทธรูปในอารามเป็นประธาน ให้

อักษรขอมอ่านเป็นสำเนียงดังนี้ :-
 ๑. นตวา ชินาห์ ปวรมันนัท รมมณฺเฑณฺฑมฺ วรรณตุดดาร์
 วทามิ เณฐู วรอินทภาด์ ปรมุปรากตุดตาดานุสวาร์ ๑. อห
 นตวา ชินาห์
 มุนินท์

โฉมนี้ สดุดีการพาภิรมย์ในสวนที่งามยิ่งนัก
 สดุดีในสวนที่งามยิ่งนักในสวนที่งามยิ่งนัก
 สดุดีในสวนที่งามยิ่งนักในสวนที่งามยิ่งนัก
 สดุดีในสวนที่งามยิ่งนักในสวนที่งามยิ่งนัก
 สดุดีในสวนที่งามยิ่งนักในสวนที่งามยิ่งนัก

พระภิกษุองค์การกิตติคุณให้เทกกฎพระคณาสถาปนาภิกษุสงฆ์ท่านเหล่านั้นดอด้วยขบขัน ^{พระภิกษุ}
ได้ความว่าภิกษุภิกษุได้ เทกกฎท่านท่านเป็นเทกกฎด้วยขบขันได้ กฎทั้งกับทั้ง ^{เทกกฎ}
ตามขบขัน สักพระภิกษุองค์การภิกษุบันทึกลูกได้เทกกฎด้วยขบขันเทกกฎนี้ -
พระโคตมพุทธเจ้าได้เทกกฎด้วยขบขันพระภิกษุสงฆ์ อันสมณะเทกกฎด้วยขบขันพระภิกษุสงฆ์

ตัวอย่างการพิมพ์ ด้วยบล็อกซึ่งถ่ายภาพมาจากต้นฉบับบานแผนกกฎหมายลักษณะอินทภายใน กฎหมายตรา ๓ ดวง

ภาค ๑

กฎหมาย ๒ เล่ม

(กฎหมายตรา ๓ ดวง)

ภาค ๑

กฎหมายตรา ๓ ทวง (กฎหมาย ๒ เล่ม)

ประกาศลักษณะที่ยังเป็นประโยชน์ในปัจจุบันนี้

- ๑) ลักษณะพระธรรมศาสตร์
- ๒) ลักษณะอินทภาษ
- ๓) ลักษณะกุ่ม
- ๔) ลักษณะแก้วมณี
- ๕) ลักษณะมฤตก
- ๖) ลักษณะเบ็ดเสร็จ
- ๗) กฎมณเฑียรบาล

ส่วนบทกฎหมายที่ได้ยกเลิกเสียแล้วบ้าง กฎหมายใหม่
มีความทับซ้อนบ้าง ไม่มีประโยชน์ในปัจจุบันบ้าง จึงไม่
ได้นำลงพิมพ์ คือ

- ก) มุลลตีวาท ข) โจรห้าเส้น ค) กฎสามสิบหกข้อ
ง) พระราชบัญญัติ จ) ลักษณะพิสูตรดำน้ำลู่เพลิง ฉ) ลักษณะอาญาหลวง
ช) ลักษณะอาญาราชฎี ซ) ลักษณะ
รับปลีค ฌ) พระราชกำหนดเก่า ญ) พระราชกำหนด
ใหม่ ฎ) พระธรรมนูญ ฏ) ลักษณะวิวาท ฐ) ลักษณะ
รับฟ้อง ท) กรมศักดิ์ ฌ) ศักดินาพลเรือน ณ) ศักดินา
ทหารหัวเมือง ด) ลักษณะโจร ต) ลักษณะทนาย ถ) ลักษณะ
ตระลาการ ท) ลักษณะอุทธรณ์ ธ) กฎหมาย
พระสงฆ์ น) ลักษณะลักพา บ) ลักษณะพยาน (ให้ดู
พระราชบัญญัติลักษณะ พยาน ร.ศ. ๑๑๓ และแก้ไข

ร.ศ. ๑๑๘)

ภาค ๒

ประมวลกฎหมาย

(และกฎหมายที่จะเป็นประมวล)

ภาค ๒

กฎหมายอาญา

- ๑) กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗
- ๒) พระราชบัญญัติแก้ไข เปลี่ยน แปลงกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๓๓๕ ข้อ ๒ ร.ศ. ๑๒๘
- ๓) ประ กาศห้ามกระ จุกประ ทัดดอกไม ์เพลิง ปล่อบโคน ลอยอย่างมีไฟในเมืงในหมู่บ้าน ในตลาดหรือในถนนหลวง ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๕ ข้อ ๔ พ.ศ. ๒๔๖๘
- ๔) พระราชบัญญัติเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. ๒๔๖๘
- ๕) พระราช บัญญัติแก้ไขกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. ๒๔๗๐

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

- ๑) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๑..๒..๓
- ๒) กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยออกตาม มาตรา ๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๖๘
- ๓) กฎเสนาบดี กระทรวง ยุติธรรม ออก ตาม ความ ใน มาตรา ๘๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์พ.ศ. ๒๔๙๐
- ๔) ข้อบังคับ สำหรับ จดทะเบียน ตาม พระราชบัญญัติ ลักษณะเข้าหุ้นส่วนบริษัท ร.ศ. ๑๓๐ และอัตราค่าธรรมเนียม ซึ่งเกี่ยวกับการ จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วน บริษัท (ซึ่งยังคง ใช้ได้ แก่ หุ้นส่วน บริษัท ตาม ประมวล กฎหมาย แพ่ง และ พานิชย์)
- ๕) พระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้น ส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๔๖๖ (เปลี่ยนเสนาบดีเจ้ากระทรวง ผู้มีหน้าที่)
- ๖) ประกาศ โอน งบ จด ทะเบียน บริษัท พระราช อำนาจ พิเศษ พ.ศ. ๒๔๖๖
- ๗) ประกาศว่าด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องจดทะเบียน บริมสิทธิทรัพย์สินและนิติกรรม ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ พ. ศ. ๒๔๗๓

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม

ศาล

- ๑) พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ.๑๒๗
- ๒) ประกาศเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ.๑๒๘
- ๓) ประกาศแก้ไขอำนาจศาลมณฑล ร.ศ. ๑๒๘
- ๔) กฎคำสั่งกำหนดอำนาจศาลเพิ่มเติม ร.ศ. ๑๒๙
- ๕) ประกาศยกศาลในมณฑล บัตตานีมา ขึ้นใน กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๔๕๘
- ๖) ประกาศแก้ไขพระธรรมนูญ ข้าหลวงพิเศษ และ ตั้งศาลมณฑลพายัพ และศาลมณฑลมหาสารบุรี พ.ศ. ๒๔๕๘
- ๗) ประกาศรวมศาลอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๔๖๕
- ๘) ประกาศยุบและรวมศาล พ.ศ. ๒๔๖๕
- ๙) ประกาศ แก่ความ แห่ง พระ ธรรมนูญ ศาล ยุติธรรม พ. ศ. ๒๔๖๕
- ๑๐) ประกาศให้ลง มีศาล จังหวัด กระบี่ นทร์ ไว้ ตาม เดิม
- ๑๑) ประกาศ จัด ระเบียบ ราชการ กระทรวง ยุติธรรม พ.ศ. ๒๔๗๑
- ๑๒) ประกาศตั้ง ตำแหน่ง ข้าหลวง พิเศษ ศาล ยุติธรรม พ.ศ. ๒๔๗๒
- ๑๓) ประกาศรวมศาลจังหวัดบางจังหวัดเข้าในศาลมณฑล พ.ศ. ๒๔๗๒

ผู้พิพากษา

๑๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ พ.ศ. ๒๔๗๒

๑๕) กฎวางระเบียบ เครื่อง แต่งกาย ผู้พิพากษา ตุลาการ
พ.ศ. ๒๔๕๕

๑๖) พระราชกำหนดเสื้อครุยเนติบัณฑิตย์ พ.ศ. ๒๔๕๗

๑๗) พระราชกำหนดเสื้อครุยแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒

ทนายความ

๑๘) พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๔๕๓

๑๙) ขอบบังคับว่าด้วยมารยาททนายความ พ.ศ. ๒๔๕๘

๒๐) ขอบบังคับว่าด้วยมารยาททนายความ เครื่องแต่ง
กายสุภาพ พ.ศ. ๒๔๕๕

(เรื่องอัตราค่าธรรมเนียม ทนายความ ให้ อยู่ใน แผนก วิธีพิ
จารณาความแพ่ง)

วิธีพิจารณาความแพ่ง

- (๑) วิธีพิจารณาความแพ่ง ร.ศ. ๑๒๗
- (๒) ข้อบังคับในกระบวนการพิจารณาของศาลฎีกา ร.ศ. ๑๓๐
- (๓) พระราชบัญญัติลักษณะพิจารณาฎีกาพุทธศ. ๒๔๕๗
- (๔) พระราชบัญญัติลักษณะฎีกาพุทธศ. ๒๔๖๑
- (๕) พระราชบัญญัติลักษณะฎีกาพุทธศ. ๒๔๖๘
- (๖) พระราชบัญญัติอัตรา ค่าธรรมเนียม หมายความ
ร. ศ. ๑๒๓
- (๗) กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมที่ ๖๐ ว่าด้วยการที่
ศาลจะมีหมายถึงกรมและกระทรวงต่างๆ

วิธีพิจารณาความอาชญา

๑) วิธีพิจารณาความมีโทษสำหรับใช้ไปพลางก่อนร.ศ.๑๑๕

๒) พระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา

ร.ศ. ๑๒๖

๔) พระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา

พ.ศ. ๒๔๗๑

๕) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา

พ.ศ. ๒๔๗๒

๖) ประกาศเรื่องข้าราชการชั้นสัญญาบัตรต้องหาเป็นจำเลย
ในคดีอาชญา พ.ศ. ๒๔๖๕

๗) กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมที่ ๒๔ ว่าด้วยฟ้องข้าราชการในความอาชญา, ว่าด้วยหม่อมราชวงศ์ถูกฟ้องในความอาชญา, ว่าด้วยพระถูกฟ้อง

๘) กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมที่ ๖๑ ว่าด้วยเรื่องหม่อมเจ้าต้องหาในคดีอาชญา

๙) กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมที่ ๖๓ ว่าด้วยพระไม่มีสมณศักดิ์ต้องหาในคดีอาชญา

๑๐) พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๗๒

(เรื่องฎีกาอุทธรณ์ ให้ดูในแผนกวิธีพิจารณาความแพ่ง)

ภาค ๓

หนังสือสัญญาระหว่างประเทศสยาม
กับต่างประเทศ

ภาค ๓

หนังสือสัญญาระหว่างประเทศสยามกับต่างประเทศ๑. สหพันธรัฐอเมริกา

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี และการค้าขาย
พ.ศ. ๒๔๖๔

ข) หนังสือสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๖๖

๒. ญี่ปุ่น

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, ทางค้าขาย และ
การเดินเรือ พ.ศ. ๒๔๖๖

๓. ฝรั่งเศส

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ พ.ศ. ๒๔๖๗

ข) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี พ.ศ. ๑๘๕๖

ค) หนังสือสัญญาลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๑๘๕๓

ง) อนุสัญญาลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๐๔

จ) หนังสือสัญญาลงวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๑๙๐๗

(ข), (ค), (ง), (จ), ซึ่งบางข้อยังคงใช้ อยู่ตามข้อ

๒๗ แห่งสัญญา พ.ศ. ๒๔๖๗

ฉ) อนุสัญญาระหว่างสยาม กับ ฝรั่งเศส เพื่อวางระเบียบ
ความเกี่ยวพันระหว่างสยามกับอินโดจีน พ.ศ. ๒๔๖๕

๔. ต้นมรก

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ พ.ศ. ๒๔๖๘

ข) อนุสัญญาลงวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๑๙๐๕ (ว่าด้วย
การจดทะเบียนคนในบังคับเดนมาร์ก) ข้อ ๑, ๒, ๓, ๕,
ที่ยังคงใช้อยู่ตามข้อ ๒๔ แห่งสัญญา พ.ศ. ๒๔๖๘

๕. อังกฤษ

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี พ.ศ. ๒๔๖๘

ข) หนังสือสัญญา การค้าขายและการเดินเรือ พ.ศ.
๒๔๖๘

ค) ความตกลงว่าด้วยการจดทะเบียนคนในบังคับอังกฤษ
ในกรุงสยาม วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๑๙๕๕ (ซึ่งบางข้อ
ยังคงใช้อยู่ตามข้อ ๖ แห่งสัญญาทางพระราชไมตรี พ.ศ.
๒๔๖๘)

ง) หนังสือลง วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๑๙๑๐ ซึ่งสมเด็จพระ
เจ้าบรมวงศ์เธอ ฯ เสนาบดีว่าการต่างประเทศของกรุง
สยาม ได้ทรงมีไปยังอัครราชทูตอังกฤษ ณ กรุงเพท ฯ (ซึ่ง
ยังคงใช้อยู่)

จ) สัญญาลงวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๑๙๐๕ (ซึ่งบางข้อ
ยังคงใช้อยู่)

ฉ) สัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน ร.ศ. ๑๒๕

ช) ประกาศเนื่องในหนังสือสัญญาว่าด้วยส่งผู้ร้ายข้าม
แดน พ.ศ. ๒๔๗๑

๖. สเปน

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ พ.ศ. ๒๔๖๘

๑. โปรตุเกส

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ พ.ศ. ๒๔๖๘

๘. เนเธอร์แลนด์

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ พ.ศ. ๒๔๖๘

ข) หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาลและการ
ประณีประนอม

๙. สวีเดน

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ พ.ศ. ๒๔๖๘

๑๐. นอร์เวย์

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ พ.ศ. ๒๔๖๘

๑๑. อิตาลี

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ พ.ศ. ๒๔๖๘

๑๒. สหภาพสาธารณรัฐเบลเยียมและลักซัมบวร์ค

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี พ.ศ. ๒๔๖๘

๑๓. เยอรมันนี

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ พ.ศ. ๒๔๗๑

ข) โปรโตคอลว่าด้วยความตกลงทางเศรษฐกิจจะเพาะกาล
พ.ศ. ๒๔๖๖

๑๔. รัสเซีย

ก) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี, การค้าขายและการ
เดินเรือ ร.ศ. ๑๑๘ (ซึ่งยังเป็นปัญหาว่าจะใช้ได้เพียงไร
หรือไม่)

หอสมุดแห่งชาติ

ภาค ๔

กฎหมายตามรัชกาล

(รัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๖ พ.ศ. ๒๔๕๐)

NATIONAL LIBRARY

ภาค ๕

กฎหมายตามรัชกาล

รัชกาลที่ ๕ (เรียงตามเล่ม)

- (เล่ม ๑) ๑) ประกาศห้ามคนให้ขายให้เข้าแผ่นดินนอกประเทศ
ปีมะโรงนักษัตรอัฐศก จ.ศ. ๑๒๑๘ (พ.ศ. ๒๓๘๙)
๒) ประกาศเรื่องฝรั่งทำหนังสือสัญญา จ.ศ. ๑๒๑๘
(พ.ศ. ๒๓๘๙)
(เล่ม ๒) (ไม่มีกฎหมายที่ใช้ได้อันเป็นประโยชน์ในบัดนี้)
(เล่ม ๓) ประกาศพระราชบัญญัติลัทธิ ปิณธุ สัปตศก จ.ศ.
๑๒๒๗ (พ.ศ. ๒๔๐๘)
(เล่ม ๔) ประกาศพระราชบัญญัติลัทธิ ปิณธุ โรงสัมฤทธิ์ศก
จ.ศ. ๑๒๓๐ (พ.ศ. ๒๔๑๑)

รัชกาลที่ ๕ (เรียงตามปีที่ประกาศ)

จ.ศ. ๑๒๓๐ (พ.ศ. ๒๔๑๑)

(๑) พระราชบัญญัติเรื่องกู้เงินและขายตัว ให้คิดดอกเบี้ยชั่งละบาท จ.ศ. ๑๒๓๐

จ.ศ. ๑๒๓๒ (พ.ศ. ๒๔๑๓)

(๑) ประกาศว่าด้วย สารกรมธรรม์ ให้ประทับตราอำเภอ
จ.ศ. ๑๒๓๒

จ.ศ. ๑๒๓๓ (พ.ศ. ๒๔๑๔)

(๑) กฎหมายโปสิศ ๕๓ ข้อ ซึ่งจะรักษาหน้าที่ในพระนคร
นอกพระนคร จ.ศ. ๑๒๓๓

จ.ศ. ๑๒๓๕ (พ.ศ. ๒๔๑๖)

(๑) ประกาศห้ามมิให้ตกเข้าแก่ชานา จ.ศ. ๑๒๓๕

จ.ศ. ๑๒๔๖ (พ.ศ. ๒๔๒๗)

(๑) พระราชบัญญัติให้เลิกกฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จ ๑๑
ข้อ ว่าด้วยขนานคาบเกี่ยว จ.ศ. ๑๒๔๖

จ.ศ. ๑๒๔๘ (พ.ศ. ๒๔๒๙)

(๑) พระราชบัญญัติอากรขึ้นใน จ.ศ. ๑๒๔๘

ร.ศ. ๑๐๕ (พ.ศ. ๒๔๓๓)

(๑) ประกาศห้ามไม่ให้ ไทย และ จีน ทรงเจ้าในที่ต่าง ๆ
ร.ศ. ๑๐๕

ร.ศ. ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๔๓๔)

(๑) ประกาศกรม พระนครบาล ว่า ด้วย ห้าม มิให้ทรงเจ้า
ร.ศ. ๑๑๐

๑๗

ร.ศ. ๑๑๑ (พ.ศ. ๒๔๓๕)

- (๑) พระราชบัญญัติการภาษีอากร ร.ศ. ๑๑๑
- (๒) พระราชบัญญัติพิทักษ์ภายใน ร.ศ. ๑๑๑
- (๓) พระราชบัญญัติตั้งศาลโปรีสภาเป็นศาลกงตระเวน
สำหรับกรุงเทพมหานคร ร.ศ. ๑๑๑ (ข้อ ๑-๒)

ร.ศ. ๑๑๒ (พ.ศ. ๒๔๓๖)

- (๑) ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ แก่พระราช
บัญญัติพิทักษ์ภายใน ร.ศ. ๑๑๒

ร.ศ. ๑๑๓ (พ.ศ. ๒๔๓๗)

- (๑) ประกาศตั้งศาลโปรีสภาเป็นศาลกงตระเวน สำหรับ
กรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นอีก ๓ ศาล
- (๒) พระราชบัญญัติลักษณะพะยาน ร.ศ. ๑๑๓
- (๓) ประกาศว่าด้วยแบ่งแขวงศาลโปรีสภา ร.ศ. ๑๑๓

ร.ศ. ๑๑๔ (พ.ศ. ๒๔๓๘)

- (๑) ประกาศเลิกศาลโปรีสภาที่ ๔
- (๒) ประกาศให้ลงโทษจำขังแทนโทษทวน ร.ศ. ๑๑๔
- (๓) พระราชบัญญัติโรงจำนำ ร.ศ. ๑๑๔

ร.ศ. ๑๑๕ (พ.ศ. ๒๔๓๙)

- (๑) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความ มีโทษสำหรับใช้ไป
พลางก่อน ร.ศ. ๑๑๕
- (๒) พระราชบัญญัติยกเลิกวิธีพิจารณาโจรผู้ร้ายตามจารีต
นครบาล ร.ศ. ๑๑๕

ร.ศ. ๑๑๖ (พ.ศ. ๒๔๔๐)

- (๑) พระราชบัญญัติรักษาคันไม้สัก ร.ศ. ๑๑๖
- (๒) พระราชบัญญัติสำหรับ แต่งงาน คน ต่าง ประเทศ
ร.ศ. ๑๑๖

หอสมุดแห่งชาติ

ภาค ๕

กฎหมายตราวิฑูรย์

(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๗ พ.ศ. ๒๔๔๑ ถึง
ร.ศ. ๑๒๔ พ.ศ. ๒๔๕๓)

NATIONAL LIBRARY

ภาค ๕

ร.ศ. ๑๑๗ (พ. ศ. ๒๔๔๑)

- (๑) ประกาศเลิกการเก็บภาษีภายใน ร.ศ. ๑๑๗
- (๒) ประกาศบอกเลิก กฎหมาย ต่อ ท้าย พระราชบัญญัติ
กระบวนการพิจารณาความแพ่ง ร.ศ. ๑๑๕
- (๓) พระราชกำหนดอาชญากรรมกระทำผิดสัญญา ร.ศ. ๑๑๗
- (๔) ประกาศห้ามการแต่งกายไม่สมควร ร.ศ. ๑๑๗
- (๕) ประกาศห้ามไม่ให้ทำอันตราย ต้นไม้ริม ถนนหลวง
ร.ศ. ๑๑๗
- (๖) ประกาศเว้นที่ริมถนนหลวง ร.ศ. ๑๑๗
- (๗) ประกาศจัดการสวดในจังหวัดพระนคร ร.ศ. ๑๑๗
- (๘) ประกาศ จัดการ สวดใน จังหวัดพระนคร เพิ่ม เต็ม
ร.ศ. ๑๑๗

ร. ศ. ๑๑๘ (พ.ศ. ๒๔๔๒)

หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี ทางค้าขาย และการเดิน
เรือในระหว่างกรุงสยามกับกรุงรัสเซียลงนาม ร.ศ. ๑๑๘

ร. ศ. ๑๑๕ (พ. ศ. ๒๔๔๓)

- (๑) สัญญาว่าด้วยการจัดบัญชี คนในบังคับของกฤษฎีกาในกรุง
สยาม ลงชื่อที่กรุงเทพฯ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๑๘
- (๒) พระราชบัญญัติสำหรับตรวจป้องกันโรคสัตว์พาหะนะ
ร.ศ. ๑๑๕
- (๒) ประกาศเรื่องสินสอดและของหมั้นในระหว่างเจ้าเมือง
ร.ศ. ๑๑๕
- (๔) พระราชบัญญัติสำหรับเก็บเงินค่าเช่า ร.ศ. ๑๑๕
- (๕) พระราชบัญญัติสัตว์พาหะนะ ร.ศ. ๑๑๕

- (๖) พระราชบัญญัติเกณฑ์จ้าง ร.ศ. ๑๑๘
 (๗) พระราชบัญญัติลักษณะฆ่าโคกระบือ และ สุนัขตาม
 หัวเมือง ร.ศ. ๑๑๘

ร.ศ. ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔)

- (๑) พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ร.ศ. ๑๒๐
 (๒) พระราชบัญญัติรถลาก ร.ศ. ๑๒๐
 (๓) กฎข้อบังคับสำหรับปกครอง บริเวณเจ็ดหัวเมือง
 ร.ศ. ๑๒๐

- (๔) ประกาศเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์จ้าง
 ร.ศ. ๑๒๐

- (๕) พระราชบัญญัติค่าน้ำ ร.ศ. ๑๒๐
 (๖) พระราชบัญญัติเรือนจำ ร.ศ. ๑๒๐

ร.ศ. ๑๒๑ (พ.ศ. ๒๔๔๕)

- (๑) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ลักษณะ มฤต
 ร.ศ. ๑๒๑
 (๒) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคนสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑
 (๓) พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฆ่าโคกระบือ
 สุนัขตามหัวเมือง ร.ศ. ๑๑๘

- (๔) พระราชบัญญัติรักษาท่านบ ร.ศ. ๑๒๑
 (๕) พระราชบัญญัติรักษาคลอง ร.ศ. ๑๒๑
 (๖) พระราชบัญญัติออกตราจองชั่วคราว ร.ศ. ๑๒๑

ร.ศ. ๑๒๒ (พ.ศ. ๒๔๔๖)

- (๑) ประกาศแก้ความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
 สัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๘
 (๒) กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย สำหรับการใช้พระ
 ราชบัญญัติสัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๘

(๓) กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาลสำหรับการใช้พระราช
บัญญัติสัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๕

ร.ศ. ๑๒๓ (พ.ศ. ๒๔๔๓)

(๑) พระราชบัญญัติเก็บค่านาเกลือ ร.ศ. ๑๒๓

(๒) พระราชบัญญัติอัตราค่าธรรมเนียม ทนาย ความ

ร.ศ. ๑๒๓

(๓) พระราชบัญญัติป้องกันกาฬโรค ร.ศ. ๑๒๓ และ
เพิ่มเติม

ร.ศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๔๔)

(๑) พระราชบัญญัติรถจ้าง ร.ศ. ๑๒๔

(๒) พระราชบัญญัติทนาย ร.ศ. ๑๒๔

(๓) พระราชบัญญัติเพิ่มเติม พระราชบัญญัติอากร ค่าน้ำ

ร.ศ. ๑๒๔

(๔) พระราชบัญญัติเพิ่มเติม พระราชบัญญัติภาษี อากร

ร.ศ. ๑๒๔

(๕) ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติรถลาก ร.ศ. ๑๒๔

(๖) ประกาศอธิบาย พระราชบัญญัติค่าโค กระบือ สุนัข
หัวเมือง ร.ศ. ๑๑๕ และ แก้พระราชบัญญัติ ภาษี ภายใน

ร.ศ. ๑๑๑

(๗) ประกาศเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเก็บเงินค่าน้ำ ร.ศ. ๑๑๑

(๘) กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาลกำหนดรถจ้างที่ให้จอด
กะเบียดกับเครื่องนุ่งห่มคนขับรถ

(๙) กฎเสนาบดีตั้งขึ้นตามความใน มาตรา ๒๕ แห่ง พระ
ราชบัญญัติภาษีอากรชั้นใน จ.ศ. ๑๒๔๔

ร.ศ. ๑๒๕ (พ. ศ. ๒๔๔๕)

- (๑) พระราชบัญญัติป้องกันการทุจริตด้วยหนังสือสำคัญ
ที่จดทะเบียนชื่อสำหรับตัว ร.ศ. ๑๒๕
- (๒) ประกาศกระแสพระบรมราชโองการ เรื่อง สิ้นบน จับ
ผู้ร้ายวางเพลิง ร.ศ. ๑๒๕
- (๓) ประกาศแจ้งข่าวการบวชเป็นภิกษุในกรุงเทพ ร.
ร.ศ. ๑๒๕

ร.ศ. ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๔๔๖)

- (๑) พระราชบัญญัติป้องกันการสัญจรโรค ร.ศ. ๑๒๖
- (๒) ประกาศเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำหรับตรวจ บ่อนัก
โรคสัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๒๖
- (๓) พระราชบัญญัติเพิ่มเติม วิธีพิจารณาความอาชญา
ร.ศ. ๑๒๖

ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๔๗)

- (๑) กฎหมายลักษณะอาชญา ร.ศ. ๑๒๗
- (๒) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ร.ศ. ๑๒๗
- (๓) พระราชบัญญัติคดีสันดานคนจรจัดและ คน เคย ต้อง
โทษหลายครั้ง ร.ศ. ๑๒๗
- (๔) พระราชบัญญัติ จัด การ สุขาภิบาล ตาม หัว เมือง
ร.ศ. ๑๒๗

- (๕) พระราชบัญญัติตามช้าง ร.ศ. ๑๒๗
- (๖) พระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน ร.ศ. ๑๒๗
- (๗) พระธรรมนูญศาลทหารเรือ ร.ศ. ๑๒๗
- (๘) พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๗
- (๙) ประกาศกระทรวงนครบาลว่าด้วยการจดทะเบียน ร.
ลาก ร.ศ. ๑๒๗

(๑๐) กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ว่าด้วยตำแหน่ง
เจ้ากรม ปลัดกรมทะเบียน ที่ดิน ทำหนังสือสัญญาโอนทะ-
เบียนที่ดินได้ ร.ศ. ๑๒๗

(๑๑) กฎเสนาบดีว่าด้วยการ ตรวจ ภาษี สุรา ร.ศ. ๑๒๗

ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒)

(๑) พระราชบัญญัติสำหรับ ทำ บัญชีคนใน พระราช อาณา
จักร ร.ศ. ๑๒๘

(๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานของวัดบาดหลวง
โรมันคาทอลิก ในกรุงสยามตามกฎหมาย ร.ศ. ๑๒๗

(๓) ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ร.ศ. ๑๒๐

(๔) ประ กาศ เพิ่ม เติม พระ ธรรมนูญ ศาล ยุติธรรม
ร.ศ. ๑๒๗

(๕) ประกาศเรื่องแก้ไขอำนาจศาลมณฑล ร.ศ. ๑๒๘

ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓)

(๑) กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ตั้งไว้ ประกอบ พระราช
บัญญัติรักษาคลอง ร.ศ. ๑๒๑

(๒) ประกาศใช้ ขอบบังคับชั่วคราวสำหรับการ เพาะ ปลูก
สวนใหญ่ ร.ศ. ๑๒๕

หอสมุดแห่งชาติ

ภาค ๒

กฎหมายตามรัชกาล

(รัชกาลที่ ๖ ร.ศ. ๑๒๕ พ.ศ. ๒๔๕๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๕๖)

NATIONAL LIBRARY

ภาค ๖

รัชกาลที่ ๖ (เรียงตามปีที่ประกาศ)

ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๓)

(๑) พระราชบัญญัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายหลัก ษณะ
อาชญามาตรา ๓๓๕ ข้อ ๒

ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๕)

- (๑) ประมวลกฎหมายอาญาทหาร ร.ศ. ๑๓๐
- (๒) พระราชกำหนดเสียดูร ร.ศ. ๑๓๐
- (๓) พระราชบัญญัติระเบียบฐานันดรข้าราชการ การพลเรือน
ร.ศ. ๑๓๐
- (๔) พระราชบัญญัติแปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐
- (๕) กฎข้อบังคับสำหรับถือน้ำแปลงชาติ ร.ศ. ๑๓๐
- (๖) ข้อบังคับสำหรับจัดการตามกฎหมายแปลงชาติ
ร.ศ. ๑๓๐
- (๗) ข้อบังคับสำหรับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ
ลักษณะเข้าหุ้นส่วนบริษัท ร.ศ. ๑๓๐
- (๘) อัตราค่าธรรมเนียมซึ่งเกี่ยวกับการจดทะเบียนห้างหุ้น-
ส่วน ฯ ร.ศ. ๑๓๐
- (๙) พระราชบัญญัติลักษณะล้มละลาย ร.ศ. ๑๓๐
- (๑๐) ข้อบังคับในกระบวนการพิจารณาของศาลฎีการ.ศ. ๑๓๐
- (๑๑) กฎข้อบังคับจดทะเบียนคนขับรถราง ร.ศ. ๑๓๐
- (๑๒) ประกาศใช้เป็นข้อบังคับชั่วคราวสำหรับการเพาะ
ปลูกสวนใหญ่ สมพัทสร ที่ไร่แลนาศก ๑๒๕ ซึ่งให้อยู่ในมณ
ทลชุมพร นครศรีธรรมราช บัตตานี มณฑลภูเก็ต นั้นให้ใช้
ในมณฑลจันทบุรีด้วย ร.ศ. ๑๓๐

(๑๓) ประกาศใช้พระราชบัญญัติ ลักษณะทาง ศก ๑๒๔
ในมณฑลพายัพ ร.ศ. ๑๓๐

(๑๔) ประกาศยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมและพาะ ตาราง ๑
ท้ายพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้ใช้ อัตราค่าธรรมเนียม
ในตารางท้ายประกาศแทน ร.ศ. ๑๓๐

(๑๕) ประกาศแก้กฎหมายลักษณะ สัมละลาบ ร.ศ. ๑๓๐

ร.ศ. ๑๓๑ (พ.ศ. ๒๔๕๕)

(๑) พระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ. ๒๔๕๖

(๒) พระราชบัญญัติขนานนามสกุล พ.ศ. ๒๔๕๖

(๓) พระราชบัญญัติคลังออมสิน พ.ศ. ๒๔๕๖

(๔) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศ ร.ศ. ๑๓๑

(๕) พระราชบัญญัติอาวุธปืน และ เครื่องกระสุนปืน

ร.ศ. ๑๓๑

(๖) กฎเสนาบดีว่าด้วยการจดทะเบียนและ ออกใบอนุ-
ญาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ร.ศ. ๑๓๑

(๗) กฎเสนาบดีว่าด้วยการ อนุญาตให้บรรทุกปืน และ
เครื่องกระสุนปืนลงเรือที่เมืองสิงคโปร์ และนำอาวุธ เข้ามา
ทางท่ากรุงเทพฯ ตามพระราชบัญญัติปืน ร.ศ. ๑๓๑

(๘) พระราชกำหนดว่าด้วยที่ระโหลานในพระราชสำนัก

ร.ศ. ๑๓๑

พ. ศ. ๒๔๕๖

(๑) ก. พระราชบัญญัติ การเดินเรือใน น่านน้ำ สยาม
พ.ศ. ๒๔๕๖

ข. ประกาศแก้ไขพระ ราชบัญญัติ การเดินเรือใน น่านน้ำ
สยาม พ.ศ. ๒๔๕๖

(๒) พระราชบัญญัติแก้ความในมาตรา ๑๕ แห่งพระ ราช
บัญญัติว่าด้วย ฐานะของ วัด ฆราวาส ไร่นาการอลิกใน กรุง
สยาม พ.ศ. ๒๔๕๖

- (๓) พระราชบัญญัติเรื่องระงับโรคระบาด พ.ศ. ๒๔๕๖
- (๔) พระราชบัญญัติรักษายา พ.ศ. ๒๔๕๖
- (๕) พระราชบัญญัติป้องกันเหตุเรือโดนกัน พ.ศ. ๒๔๕๖
- (๖) พระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษ พ.ศ. ๒๔๕๖
- (๗) พระราชบัญญัติสำหรับกำจัดผักตบชวา พ.ศ. ๒๔๕๖
- (๘) พระราชบัญญัติรักษาคองประจำ พ.ศ. ๒๔๕๖
- (๙) พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
- ศก ๑๒๐
- (๑๐) ประกาศห้ามมิให้บรรทุกผักตบชวาไปในรถไฟ
- พ.ศ. ๒๔๕๖
- (๑๑) ประกาศเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรักษาคอง ร.ศ.
- ๑๒๐
- (๑๒) กฎข้อบังคับตั้งขึ้นตามมาตรา ๘ แห่งพระราช-
- บัญญัติคลังออมสิน พ.ศ. ๒๔๕๖
- (๑๓) ประกาศขยายความในกฎข้อบังคับคลังออมสิน
- (๑๔) กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยแก้ไขวิธีเกณฑ์ตาม
- พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์จ้าง ร.ศ. ๑๑๕
- (๑๕) กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติปีน ร.ศ. ๑๓๖
- (๑๖) ข้อบังคับวางระเบียบวิธีจัดการรักษายา พ.ศ. ๒๔๕๖
- (๑๗) กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยพระต้องหา
- ในทางอาญา
- (๑๘) กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการว่าด้วยการออก
- ใบแทนโฉนด

ภาค ๗

กฎหมายตามรัชกาล

(รัชกาลที่ ๖ พ.ศ. ๒๔๕๗ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๐)

ภาค ๗

พ.ศ. ๒๔๕๗

(๑) พระราชบัญญัติเครื่องหมาย และ บั๊หือ การ ค้ำ ขาย

พ.ศ. ๒๔๕๗

(๒) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์พิลึกศพ พ.ศ. ๒๔๕๗

(๓) พระราช บัญญัติวิทยุโทรเลข พ.ศ. ๒๔๕๗

(๔) พระราชบัญญัติพิจารณาฎีกาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๔๕๗

(๕) พระราชบัญญัติว่าด้วยที่พระ ราชทาน และ พระบรม
ราชานุญาติแก่โรมันคาทอลิกมิชซัง พ.ศ. ๒๔๕๗

(๖) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗

(๗) พระราชบัญญัติห้ามใช้ วิทยุโทรเลขในเวลาสงคราม

พ.ศ. ๒๔๕๗

(๘) พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗

(๙) พระราชบัญญัติ แก้ไข พระราชบัญญัติ กรรมสิทธิ์ ฝั
มตั้งหนังสือ พ.ศ. ๒๔๕๗

(๑๐) พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๔๕๗

(๑๑) พระ ราชบัญญัติภาษีขึ้นในเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๕๗

(๑๒) พระราชบัญญัติเสือกยุบเพิ่ม เดิม พ.ศ. ๒๔๕๗

(๑๓) พระราชกำหนดเสือกยุบเนติบัณฑิตย์ พ.ศ. ๒๔๕๗

(๑๔) พระ ราชกฤษฎีกาที่ระโหฐานเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๕๗

(๑๕) กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยครอบครัวข้าราชการในพระ
ราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๕๗(๑๖) กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการค้าขายและ การ สมาคม
แห่งข้าราชการในพระราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๕๗(๑๗) ประกาศแก้ไขอัตราค่าธรรมเนียม พระราชบัญญัติ
สัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๕ พ.ศ. ๒๔๕๗

(๑๘) ประกาศแก้ไขข้อบังคับการจดทะเบียนตาม พระราชบัญญัติลักษณะหุ้นส่วน พ.ศ. ๒๔๕๓

(๑๙) ประกาศออกแก้เพิ่มเติมประกาศเรื่องคลังออมสิน พ.ศ. ๒๔๕๓

(๒๐) กฎเสนาบดีว่าด้วยการจัดการ ตาม พระราชบัญญัติพันธุ์สุตรพิภพ พ.ศ. ๒๔๕๓

(๒๑) กฎเสนาบดีว่าด้วยการจดทะเบียนตามความใน กฎมณเฑียรบาล ว่าด้วย ครอบครัว ข้าราชการ ใน พระราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๕๓

(๒๒) กฎเสนาบดีว่าด้วยการจดทะเบียน การ ค้าขาย ตามความในกฎมณเฑียรบาล ร.ศ. ๒๔๕๓

พ.ศ. ๒๔๕๔

(๑) พระราชบัญญัติขนาดเกวียน พ.ศ. ๒๔๕๔

(๒) กฎมณเฑียรบาลเพิ่มเติมเรื่องหญิงแพศยา พ.ศ. ๒๔๕๔

(๓) กฎมณเฑียรบาลว่าด้วย ข้าราชการใน พระราชสำนักเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๕๔

(๔) ประกาศแก้ไขเปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติอาวุธปืน ศก ๑๓๑

(๕) ประกาศใช้พระราชบัญญัติปกครองท้องที่ในเขตชั้นใน ในกรุงเทพ พ.ศ. ๒๔๕๔

(๖) กฎว่าด้วยอาชญาฐานละเมิดวินัยสำหรับเจ้าพนักงานกรมพลตระเวน พ.ศ. ๒๔๕๔

(๗) กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ว่าด้วย การ ออกใบแทนใบน้ำ พ.ศ. ๒๔๕๔

(๘) กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาลเพิ่มเติมเรื่องใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติปืน พ.ศ. ๒๔๕๔

(๘) กฎกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจดทะเบียนคนเกิด
คนตายหัวเมือง พ.ศ. ๒๔๕๘

(๑๐) ข้อบังคับว่าด้วยมรรยาทนายความ พ.ศ. ๒๔๕๘

(๑๑) ประกาศกระทรวงนครบาลแผนก บ้องกัน กาวโรค
พ.ศ. ๒๔๕๘

(๑๒) ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลหัว
เมือง พ.ศ. ๒๔๕๘

พ.ศ. ๒๔๕๙

(๑) พระราชบัญญัติแก้ไขภาษีขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๕๙

(๒) พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดินฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๕๙

(๓) ข้อบังคับมรรยาทนายความ ว่าด้วยเครื่องแต่งกาย
สุภาพ พ.ศ. ๒๔๕๙

(๔) ข้อบังคับว่าด้วยหน้าที่อัยการหัวเมือง พ.ศ. ๒๔๕๙

(๕) กฎเสนาบดีเกชตร์ เรื่อง แก้ ทะเบียน ชื่อ ใน โฉนด
แผนที่โดยได้รับมฤฎก พ.ศ. ๒๔๕๙

(๖) กฎเสนาบดีเกชตร์ เรื่อง ใบ แทนใบ ได้สวน ๑ ๓ ๑
พ.ศ. ๒๔๕๙

(๗) กฎเสนาบดีเกชตร์ เรื่อง มฤฎกผู้รับจำนำ และผู้
รับซื้อฝาก พ.ศ. ๒๔๕๙

(๘) กฎเสนาบดี นครบาล เพิ่มเติม เรื่อง ข้อ กระสุนปืน
พ.ศ. ๒๔๕๙

(๙) กฎแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องอาชญาฐานละเมิดวินัยสำหรับ
เจ้าพนักงานพลตระเวน พ.ศ. ๒๔๕๙

(๑๐) กฎวางระเบียบเครื่องแต่งกายผู้พิพากษา ตุลาการ
พ.ศ. ๒๔๕๙

พ.ศ. ๒๔๖๐

- (๑) พระราชบัญญัติการสอบบัญชีสำมนโนกรวและการจ
ทะเบียน คนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล พ.ศ. ๒๔๖๐
- (๒) พระราชบัญญัติล้อเลื่อน พ.ศ. ๒๔๖๐
- (๓) พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พ.ศ. ๒๔๖๐
- (๔) กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยครอบครัวข้าราชการใน พระ
สำนักเพิ่มเติมครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๖๐
- (๕) กฎเสนาบดักระลาโหมว่าด้วยบุคคล ที่จะ เป็น นาย
ทหาร พ.ศ. ๒๔๖๐
- (๖) กฎเสนาบดักระทรวงเกษตรธิการที่ ๒๑ ว่าด้วยที่ดิน
ที่ซื้อขายกันโดยมิได้ แก่ ทะเบียนหลังโฉนดเกินกว่า ๕ ปีและ
ผู้ขายได้อพยพสูญญัตายไป พ.ศ. ๒๔๖๐
- (๗) กฎเสนาบดันครบาลเรื่องป่าช้า พ.ศ. ๒๔๖๐
- (๘) กฎเสนาบดันครบาล ประกอบ พระ ราช บัญญัติ สำ
มนโนกรว พ.ศ. ๒๔๖๐
- (๙) กฎเสนาบดัยุติธรรมว่าด้วยหน้าที่อัยการพ.ศ.๒๔๖๐

ภาค ๘

กฎหมายการค้า

(รัชกาลที่ ๖ พ.ศ. ๒๔๖๑ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๔)

ภาค ๘

พ.ศ. ๒๔๖๑

- (๑) พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๖๑
- (๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยสภาภาษาศยาม พ.ศ. ๒๔๖๑
- (๓) พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยฐานะ

วัดบวร พ.ศ. ๒๔๖๑

- (๔) พระราชบัญญัติลักษณะอุทธรณ์ฎีกา พ.ศ. ๒๔๖๑
- (๕) พระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พ.ศ. ๒๔๖๑
- (๖) กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการเสกสมรสเจ้านายพ.ศ. ๒๔๖๑
- (๗) ประกาศให้นับเวลารับราชการท่วสำหรับผู้ที่ไป
- ราชการสงคราม พ.ศ. ๒๔๖๑
- (๘) ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติลักษณะ
- เกณฑ์ทหาร พ.ศ. ๒๔๖๑
- (๙) กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ที่ ๒๒ เรื่อง แก้
- ทะเบียนขายฝักหุดเป็นกรรมสิทธิ์ พ.ศ. ๒๔๖๑
- (๑๐) กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาลว่าด้วยข้อบังคับ สำ-
- หรับโรงฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๔๖๑
- (๑๑) กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจดทะเบียน
- เป็นป็น พ.ศ. ๒๔๖๑

พ.ศ. ๒๔๖๒

- (๑) พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดินฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๖๒
- (๒) ประกาศเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยครอบครัว
- แห่งข้าราชการในพระราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๖๒

(๓) ประกาศสัญญาทานาประเทศว่าด้วยการเติร์นในอากาศ

พ.ศ. ๒๔๖๒

(๔) ประกาศแก้ พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะรัตนโกสิน-
ทรศก ๑๑๕

(๕) ข้อบังคับเพิ่มเติมเงินเดือนละพะตัว พ.ศ. ๒๔๖๒

(๖) ประกาศเพิ่มเติมข้อบังคับค่าเช่าบ้าน พ.ศ. ๒๔๖๒

(๗) กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล ว่าด้วยผู้ลากรถลาก
และเจ้าของรถลาก พ.ศ. ๒๔๖๒

(๘) กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล เรื่อง ออกสำเนาใบ
อนุญาตตามพระราชบัญญัติล้อเลื่อน พ.ศ. ๒๔๖๒

(๙) ประกาศจัดการ บ้องก้น อหิวาตกะโรค พ.ศ. ๒๔๖๒

พ.ศ. ๒๔๖๓

(๑) พระราชบัญญัติอิทธิพลประตมปราชิก พ.ศ. ๒๔๖๓

(๒) ประกาศ เพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์
ทหาร พ.ศ. ๒๔๖๓

(๓) ประกาศยกเลิกอาชญาโทษแก่ทหารบก พ.ศ. ๒๔๖๓

(๔) ประกาศยกเลิกอาชญาโทษแก่ทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๖๓

(๕) ประกาศยกเลิกอาชญาโทษแก่ ตำรวจ พระ นครบาล
และตำรวจภูธร พ.ศ. ๒๔๖๓

พ.ศ. ๒๔๖๔

(๑) พระราช บัญญัติบ้องก้นอันตรายนเกิดแต่ การเล่น
มหรสพ พ.ศ. ๒๔๖๔

(๒) พระราชบัญญัติสำหรับรักษาข้างป่า พ.ศ. ๒๔๖๔

(๓) พระราชบัญญัติวิทยุโทรเลขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๖๔

(๔) พระราชบัญญัติ จัด วางทางรถไฟ และทางหลวง
พ.ศ. ๒๔๖๔

- (๕) พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
- (๖) พระราชบัญญัติเกณฑ์พลเมืองอุดหนุน ราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๖๔
- (๗) พระราชบัญญัติเก็บภาษีค่าไร้อ้อย พ.ศ. ๒๔๖๔
- (๘) กฎเสนาบดีนครบาลกับมหาดไทยว่าด้วยที่บุคคลสถาน ษะนิติศาลเจ้า พ.ศ. ๒๔๖๔
- (๙) สัญญาระหว่างกรุงสยามกับอเมริกา พ.ศ. ๒๔๖๔
- (๑๐) ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติเรือนจำ พ.ศ. ๒๔๖๔
- (๑๑) ประกาศแก้ไข ความใน มาตรา ๓ ข้อ (๑) แห่ง พระราชบัญญัติวางทางรถไฟ พ.ศ. ๒๔๖๔
- (๑๒) กฎว่าด้วยยุทธวิธี และการ ลงอาชญาทหารบก พ.ศ. ๒๔๖๔
- (๑๓) กฎข้อบังคับการจดทะเบียนสมาคมสำหรับหัวเมือง พ.ศ. ๒๔๖๔

ภาค ๙

กฎหมายตามรัชกาล

(รัชกาลที่ ๖ พ.ศ. ๒๔๖๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๘)

ภาค ๕

พ.ศ. ๒๔๖๕

- (๑) พระราชบัญญัติ บ้องกันลูกเรือ ข้าขายหลบหนี พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดอาชญา เนื่องแต่ วัตถุประสงค์ พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๔) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๕) พระธรรมนูญศาลทหารบก พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๖) พระราชกำหนดชานานามสกุลเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๗) กฎเสนาบดี ว่าด้วยอำนาจลง อาชญาทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๘) ประกาศเรื่องการใช้ สัญญานาประเทศว่าด้วยการ เติร์ในอากาศ พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๙) ประกาศแก้ไขใช้ สัญญานา ประเทศว่า ด้วย การ เติร์ในอากาศ พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๑๐) ประกาศเรื่องข้าราชการสัญญาบัตร ต้องหาใน คดี อาชญา พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๑๑) ประกาศรวมกระทรวงนครบาลกับมหาดไทย และ แบ่งหน้าที่ระหว่างยุติธรรมกับมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๑๒) ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติเกณฑ์ทหาร พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๑๓) ประกาศเพิ่มเติม มาตรา ๑๔๐ และ ๑๔๕ แห่งพระ ราชบัญญัติจัดวางทางรถไฟ พ.ศ. ๒๔๖๕
- (๑๔) กฎข้อบังคับการเจาะเผาทำนํ้ามันยาง พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๕) กฎข้อบังคับการเจาะเผาต้นตะเคียนทำขันในมณฑลปัตตานี พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๖) ข้อ บังคับเรื่องภาษีสุกรในจังหวัดพระนครและธนบุรี พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๗) ข้อบังคับลักษณะปกครองหัวเมืองชั่วคราวพ.ศ. ๒๔๖๕

พ.ศ. ๒๔๖๖

(๑) พระราชบัญญัติการแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖

(๒) พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฐานะวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก พ.ศ. ๒๔๖๖

(๓) พระราชบัญญัติขึ้น ตวง วัด พ.ศ. ๒๔๖๖

(๔) พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารเพิ่มเติมพ.ศ. ๒๔๖๖

(๕) ประกาศแก้ไขมาตรา ๕๕ แห่ง พระราชบัญญัติจัดวางทางรถไฟพ.ศ. ๒๔๖๖

(๖) ประกาศตั้งกรมร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๔๖๖

(๗) ประกาศโอนงานจดทะเบียนบริษัทพระราชทานอำนาจพิเศษ พ.ศ. ๒๔๖๖

(๘) ประกาศขายใช้ ความในพระราชบัญญัติลือเรือ หกบนี้นี้แก่เรือค้าขายอังกฤษ พ.ศ. ๒๔๖๖

(๙) ประกาศให้ใช้ สัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกรุงสยามกับอเมริกา พ.ศ. ๒๔๖๖

(๑๐) กฎข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๖๖

(๑๑) ประกาศแก้ไขกฎหมายที่ดินลักษณะการเก็บเงินอากรสวนใหญ่ พ.ศ. ๒๔๖๖

(๑๒) ประกาศขายเขตต์สุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๖๖

(๑๓) ประกาศบังคับใช้ทรัพย์สิน พ.ศ. ๒๔๖๖

พ.ศ. ๒๔๖๓

(๑) พระราชบัญญัติเพิ่มเติมเรื่องการ เติร์อากาศ พ.ศ.
๒๔๖๓

(๒) พระราชบัญญัติภาษีขึ้นในเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๖๓
และประกาศกระทรวงพระคลังฯ ห้ามการขายแบ่งเชื้อเข้าหมัก
ในบางณฑล

(๓) กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบสันตติวงศ์พ.ศ.๒๔๖๓

(๔) สัญญาระหว่างสยามกับญี่ปุ่น พ.ศ. ๒๔๖๓

(๕) สัญญาระหว่างสยามกับสยาม เรื่องการ เติร์รถไฟ

พ.ศ. ๒๔๖๓

(๖) กฎ เสนาบดี เกษตร เรื่อง เงิน ค่าธรรมเนียม ที่ดิน

พ.ศ. ๒๔๖๓

(๗) กฎ เสนาบดีพาณิชย์เรื่องชั่งตวง วัด พ.ศ. ๒๔๖๓

(๘) ประกาศว่าด้วยการค้าขายทางบกกับพม่าพ.ศ. ๒๔๖๓

พ.ศ. ๒๔๖๔

(๑) พระราช บัญญัติแก้ไข เพิ่มเติม พระราชบัญญัติ การ
เติร์อากาศ พ.ศ. ๒๔๖๔

(๒) สัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยแบบวิธีการศุลกากรกับ
โปรโตคอลในกรุงสยาม พ.ศ. ๒๔๖๔

(๓) กฎข้อบังคับระเบียบการปกครองที่อาศัยใน พระราช
ฐาน พ.ศ. ๒๔๖๔

(๔) ประ ภาศให้ร้อน หา แร่ ตาม พระราชบัญญัติ การ ทำ
เหมืองแร่ พ.ศ. ๒๔๖๔

(๕) ประกาศห้ามจุดประทัดดอกไม้เพลิง ปล่อยโคมลอย
อย่างมีไฟ ในเมือง ในหมู่บ้าน ในตลาดหรือ ในถนนหลวง
ตามประมวลอาญา มาตรา ๓๓๕ ข้อ ๔ พ.ศ. ๒๔๖๔

หอสมุดแห่งชาติ

ภาค ๑๐

กฎหมายตามรัชกาล

(รัชกาลที่ ๙ พ.ศ. ๒๔๖๙ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๙)

NATIONAL LIBRARY

รัชกาลที่ ๑ (เรียงตามปีที่ประกาศ)

ภาค ๑๐

พ.ศ. ๒๔๖๘

- (๑) พระราชบัญญัติเพิ่มเติม กฎหมาย ลักษณะ อาชญา พ.ศ. ๒๔๖๘
- (๒) พระราชบัญญัติเงินราชการ พ.ศ. ๒๔๖๘
- (๓) สัญญาระหว่างกรุงเทพฯและฝรั่งเศส พ.ศ. ๒๔๖๘
- (๔) กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ออกตาม มาตรา ๘๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๖๘
- (๕) ประกาศเลิกพระ ราชบัญญัติ กองหนุน ข้าราชการใน พระราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๖๘

พ.ศ. ๒๔๖๙

- (๑) พระราชบัญญัติแก้ไขความแห่งพระ ราช บัญญัติการ ออกโฉนดที่ดิน ร.ศ. ๑๒๓
- (๒) พระราชบัญญัติฎีกาอุดหนุนแก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. ๒๔๖๙
- (๓) พระ ราช บัญญัติ แก้ไข พระ ราช บัญญัติ ล้อ เลื่อน พ.ศ. ๒๔๖๖
- (๔) พระ ราช บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติรถ- ลาก รถจ้าง รถยนต์ ขนาคะวียน และล้อเลื่อน พ.ศ. ๒๔๖๘
- (๕) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๘

(๖) ประมวลกฎหมาย อาญา ทหาร แก้ไขเพิ่มเติม

พ.ศ. ๒๔๖๕

(๗) พระราชบัญญัติป้องกันการเรียกชื้อเหล่านี้ว่าปอร์ต

และมะเดรา พ.ศ. ๒๔๖๕

(๘) พระราชบัญญัติการจัดบำรุงสถานที่ขายทะเลทิสควิน

ตึก พ.ศ. ๒๔๖๕

(๙) พระราชบัญญัติว่าด้วยการ ส่งไป ราว และ ศิลป วัตถุ

ออกนอกประเทศ พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๐) พระราชบัญญัติตั้งพิพิธภัณฑสถาน พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๑) พระราชบัญญัติพิทักษ์รักษาสุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๒) พระราชบัญญัติภาษีขึ้นในแก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๓) กฎเกณฑ์ กิ่งหนด และให้อนุมัติ ที่ และเขตที่
สุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๔) สัญญาระหว่างกรุงสยามกับดินมาร์ก พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๕) สัญญาระหว่างกรุงสยามกับอังกฤษ พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๖) สัญญาระหว่างกรุงสยามกับสเปน พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๗) สัญญาระหว่างกรุงสยามกับโปรตุเกส พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๘) สัญญาระหว่างกรุงสยามกับเนเธอร์แลนด์ พ.ศ. ๒๔๖๕

(๑๙) สัญญาระหว่างกรุงสยามกับสวีเดน พ.ศ. ๒๔๖๕

(๒๐) สัญญาระหว่างกรุงสยามกับนอร์เวย์ พ.ศ. ๒๔๖๕

(๒๑) สัญญาระหว่างกรุงสยามกับอิตาลี พ.ศ. ๒๔๖๕

(๒๒) สัญญะหว่างกรุงสยามกับสหปาลีเศรฐกิจ เบล-
เรียมและลูกซัมบัวร์ค พ.ศ. ๒๔๖๕

(๒๓) ขี้อบังคับเงินค่าเช่าบ้านเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๖๕

(๒๔) ประกาศรวมศาลอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๔๖๕

(๒๕) ประกาศยุบและรวมศาล พ.ศ. ๒๔๖๕

(๒๖) ประกาศแก้ความแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
พ.ศ. ๒๔๖๕

(๒๗) ประกาศให้คงมีศาลจังหวัดกระบี่ไว้ตามเดิม
พ.ศ. ๒๔๖๕

ภาคที่ ๑๑

พ.ศ. ๒๔๗๐

(๑) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๔๗๐

(๒) พระราชบัญญัติ ลักษณะ สืบ ละ ลาย แก้วไข เพิ่มเติม

พ.ศ. ๒๔๗๐

(๓) พระราชบัญญัติพิทักษ์ภายใน พ.ศ. ๒๔๗๐

(๔) พระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๗๐

(๕) พระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมายอาญาทหาร พ.ศ. ๒๔๗๐

(๖) พระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์

พ.ศ. ๒๔๗๐

(๗) พระราชบัญญัติสมุดเอกสาร พ.ศ. ๒๔๗๐

(๘) พระราชบัญญัติแก้ไข พระราชบัญญัติภาษี ออกร

พ.ศ. ๒๔๗๐

(๙) พระราชบัญญัติหางานใน พ.ศ. ๒๔๗๐

(๑๐) พระราชบัญญัติกองมนตรี พ.ศ. ๒๔๗๐

(๑๑) อนุสัญญาห้ามฝรั่งเศสเรื่องอินโดจีน พ.ศ. ๒๔๗๐

(๑๒) สัญญานานาชาติเรื่องฝิ่น พ.ศ. ๒๔๗๐

(๑๓) ประกาศเรื่องสัญญาฉบับโปรดเกล้า พ.ศ. ๒๔๗๐

(๑๔) ประกาศเรื่องใช้ สัญญาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแก่

อาณาเขตในอาณัติของอังกฤษ

(๑๕) ประกาศเรื่องใช้ สัญญากับอังกฤษสำหรับประเทศ

อินเดีย พ.ศ. ๒๔๗๐

(๑๖) กฎหมายห้ามหาญไทย เรื่อง การตรวจคนต่างด้าว

พ.ศ. ๒๔๗๐

(๑๗) กฎหมายห้ามหาญไทยประกอบพระราชบัญญัติสมุด

เอกสาร พ.ศ. ๒๔๗๐

(๑๘) ประกาศยกเลิกการปฏิบัติบางอย่างตามความในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๔๗๐

พ.ศ. ๒๔๗๑

(๑) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๗๑

(๒) พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๔๗๑

(๓) พระราชบัญญัติว่าด้วย การ ค้ำ หึง และ เค็ด หึง พ.ศ. ๒๔๗๑

(๔) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๔๗๑

(๕) พระราชบัญญัติห้ามปรามการทำให้แพร่หลาย และการค้าวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๔๗๑

(๖) พระราชบัญญัติจังกอบในเขตจัดบำรุงสถานที่ขาย ทะเลทิศตะวันตก พ.ศ. ๒๔๗๑

(๗) พระราชบัญญัติเพิ่มเติม วิธี พิจารณา ความ อาชญา พ.ศ. ๒๔๗๑

(๘) พระราชบัญญัติควบคุมกิจการ ค้าขาย อัน กะทบ ถึง ความปลอดภัย หรือผาสกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑

(๙) พระราชบัญญัติพิทักษ์อภิมหาศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑)

(๑๐) พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๑

(๑๑) พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๑

(๑๒) ประกาศจัดระเบียบราชการ กระทรวง ยุติธรรม พ.ศ. ๒๔๗๑

- (๑๓) พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พ.ศ. ๒๔๗๑
- (๑๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ พ.ศ. ๒๔๗๑
- (๑๕) กฎเสนาบดีว่าด้วยการจำหน่ายบัตร พ.ศ. ๒๔๗๑
- (๑๖) กฎเสนาบดีดำเนินการ ตาม พระราชบัญญัติว่า ด้วย
การค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. ๒๔๗๑
- (๑๗) กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ แก้ ความในกฎ
ฉบับลงวันที่ ๒๖, ๖, ๖๗ ฉะเพาะข้อ ๖ (ข)
- (๑๘) กฎ เสนาบดีดำเนินการตามพระราช บัญญัติ คน เข้า
เมืองฉบับที่ ๒
- (๑๙) กฎเสนาบดียุติธรรมออกตามความในมาตรา ๖๑
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- (๒๐) สัญญาระหว่างสยามกับเยอรมัน พ.ศ. ๒๔๗๑
- (๒๑) ประกาศเรื่องใช้ หนังสือสัญญาเก่าเดิมเขตต์ของ
อังกฤษรวม ๓๐ แห่ง พ.ศ. ๒๔๗๑
- (๒๒) ประ ภาศเรื่องใช้ หนังสือสัญญา ระหว่าง สยาม กับ
อังกฤษแก่รัฐกดินตันเดต้าและตลังกานู พ.ศ. ๒๔๗๑

ภาค ๑๒

กฎหมายการรัชกาล
(รัชกาลที่ ๗ พ.ศ. ๒๔๗๒)

ภาค ๑๒

พ.ศ. ๒๔๗๒

- (๑) พระราชบัญญัติการแพทย์เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒
- (๒) พระราชบัญญัติการค้าผ้าไหมเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒
- (๓) พระราชบัญญัติคลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒
- (๔) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๔๗๒
- (๕) พระราชบัญญัติฝน พ.ศ. ๒๔๗๒
- (๖) พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๗๒
- (๗) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๗๒)
- (๘) พระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒
- (๙) พระราชกำหนดเสียดูดยแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒
- (๑๐) ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม แก้วการือาโตอาปอดอลิโก แห่งหนองแสง
- (๑๑) กฎเสนาบดีมหาดไทยตามความใน มาตรา ๘ และ ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖
- (๑๒) กฎเสนาบดีคลัง ออกตามความในมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติฝน พ.ศ. ๒๔๗๒

- (๑๓) ประกาศใช้หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับกรณีพิพาททางศาลและการปรานีประนอมระหว่างสยามกับเนเธอร์แลนด์
- (๑๔) ประกาศตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรม
- (๑๕) ประกาศให้ใช้หนังสือสัญญาการจัดการสงครามไม่ให้ถือการนั้นเป็นนโยบายของชาติ
- (๑๖) ประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ในพระราชบัญญัติควบคุมการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย หรือผาสุกแห่งสาธารณะชน
- (๑๗) ประกาศให้ใช้หนังสือสัญญาว่าด้วยสากลวิทยุโทรเลข
- (๑๘) ประกาศยกเลิกกฎหมายห้ามการจับและทำอันตรายแก่ไต่กระดานในทะเลสาบนครศรีธรรมราช
- (๑๙) ประกาศรวมศาลจังหวัดพระนคร ศรีอยุธยา ส่วนแพ่ง ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนอาญา ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดราชบุรี และ ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา เข้าในศาลมณฑล
- (๒๐) ประกาศให้ใช้อนุสัญญาว่าด้วยฝิ่น และโปรโตคอลและข้อกำหนดครั้งสุดท้ายฉบับเมืองเยนิวา
- (๒๑) ข้อมบังคับสภากรรมการองคมนตรี
- (๒๒) ข้อมบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๓
- (๒๓) ข้อมบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๔

(๒๔) กฎข้อบังคับว่าด้วยการสอบไล่เข้าเป็นข้าราชการ

พลเรือนชั้นราชบุรุษ พ.ศ. ๒๔๓๓

(๒๕) หลักสูตร การสอบไล่เข้าเป็นข้าราชการ พลเรือน
ชั้นราชบุรุษ พ.ศ. ๒๔๓๓

(๒๖) ประกาศห้ามและให้ใช้เครื่องมือบางอย่าง ทำการ
จับสัตว์น้ำตามท้องหยางแห่งในจังหวัดจันทบุรี

(๒๗) ประกาศว่าด้วยธนาคาร ออมสิน และเครดิตฟอง
ซึเออร์

(๒๘) ประกาศว่าด้วยการออมสิน

(๒๙) ประกาศห้ามการจับหรือทำอันตราย เต่าทะเล และ
กระ หะเลทุกชนิด

(๓๐) ประกาศว่าด้วยกิจการประกันภัย

(๓๑) ประกาศการรับจดทะเบียนสหกรณ์

(๓๒) ประกาศห้ามมิให้ใช้เครื่องมือบางอย่างทำการจับ
สัตว์น้ำในบางท้องที่ในมณฑลกรุงเทพฯ ฯ อยุธยา และปราจีน

หอสมุดแห่งชาติ

สารบัญกฎหมายไทย

เรียงตามปีที่ประกาศ

(รวมทั้งบทกฎหมายไทยที่ยกเลิกแล้วและที่ไม่ได้
นำมาลงไว้ในหนังสือนี้ด้วย)

NATIONAL LIBRARY

หอสมุดแห่งชาติ

สารบัญกฎหมายไทย

เรียงตามตัวอักษร

(รวมทั้งกฎหมายไทยที่ยกเลิกแล้วและที่ไม่ได้
นำมาลงไว้ในหนังสือนี้ด้วย)

NATIONAL LIBRARY

